

ACER

PRO ET CONTRA

Trenutnu strukturu veleprodajnog tržišta električne energije u EU treba poboljšati, ali je "vredno očuvanja", konstatuje se u dugo očekivanom izveštaju Agencije EU za saradnju energetskih regulatora, što će biti veliko razočarenje za zemlje koje zahtevaju rekonstrukciju šeme.

ACER: Postojeći dizajn tržišta električne energije nije kriv za trenutnu krizu	OVDE
Argumenti zagovornika reforme veleprodajnog tržišta struje u EU	OVDE
Madrid: ACER promašio pitanja	OVDE
Španske i Portugalske berze upozoravaju na posledice intervencije	OVDE
Portugalski regulator predložio smanjenje regulisanih cena struje	OVDE
Tržištu potreban model zasnovan na kapitalnim ulaganjima	OVDE
ACER i CEER o reviziji Uredbe o skladištenju gasa i sigurnosti snabdevanja	OVDE
Evolucija cena struje i gasa za domaćinstva u EU	OVDE
Promene u ceni električne energije za domaćinstva u EU	OVDE
Promene u ceni prirodnog gasa za domaćinstva u EU	OVDE
EU zemlje idu prema podeli obaveza za smanjivanje emisija	OVDE
Brisel razmatra podizanje cilja obnovljive energije za 2030. na 45%	OVDE
EK, IEA: Devet koraka za smanjenje potrošnje energije.....	OVDE
Euracoal: Meseci potrebni za alternativu ruskom uglju	OVDE
Kapacitet TE na uglju u svetu uvećan prošle godine	OVDE
Ofgem je pozvao da kazni firme zbog 'neopravdanih' nameta potrošačima	OVDE
Eurostat: Proizvodnja i potrošnja uglja se oporavlja u 2021.	OVDE
Regionalna grupa za rešenje energetske problema u JIE	OVDE
Bugarska privreda upozora na štrajk ako se ukine državna pomoć za struju	OVDE

ACER: Postojeći dizajn tržišta električne energije nije kriv za trenutnu krizu

LJUBLJANA – Trenutnu strukturu veleprodajnog tržišta električne energije u EU treba poboljšati, ali je "vredno očuvanja", konstatuje se u dugo očekivanom izveštaju Agencije EU za saradnju energetske regulatora (ACER), koji će biti veliko razočarenje za zemlje pozivaju na rekonstrukciju šeme.

Ključni zaključak u [studiji](#) od 78 stranica je da sistem nije slomljen, uz naglasak da su prekogranična trgovina energijom i integracija tržišta električne energije doneli 34 milijarde evra godišnje koristi u protekloj deceniji.

ACER u isto vreme priznaje da se sistem može popraviti i navodi [13 mera](#) za ublažavanje tekuće krize cena.

Takođe je rečeno da će dalja integracija tržišta biti "ključ" za planiranu dekarbonizaciju energetske sektora EU, dok će njegovo dobro funkcioniranje biti ključno za investitore u obnovljive izvore energije.

Izveštaj objavljen u petak (29. aprila) je jasan: „Iako su sadašnje okolnosti koje utiču na energetske sistem EU daleko od 'normalnih', ACER smatra da postojeći dizajn tržišta električne energije nije kriv za trenutnu krizu.

„Naprotiv, tržišna pravila su u određenoj meri pomogla da se ublaži trenutna kriza, čime je izbegnuto smanjenje snabdevanja električnom energijom ili čak nestanak struje u određenim delovima“, dodaje agencija, procenjujući koristi na prosečno 34 milijarde evra godišnje.

Različit pristup korišćenju prirodnog gasa u određivanju cena struje

Cene gasa porasle su na rekordno visoke nivoe u jesen jer su se oskudne zalihe sukobile s velikom potražnjom u evropskim ekonomijama koje se oporavljaju od pandemije COVID-19. Ovo je povećalo cenu električne energije, vođeno „graničnim“ proizvodnim kapacitetom dostupnim iz gasnih elektrana koje se mogu pokrenuti u kratkom roku kako bi se zadovoljila vršna potražnja.

Dizajn tržišta električne energije postao je žestoko sporno političko pitanje od ruske invazije na Ukrajinu, s nekoliko zemalja članica EU koje pokušavaju kontrolisati uticaj proizvodnje struje na gas na formiranje cene električne energije.

Ovaj sistem marginalnih cena naišao je na žestoku kritiku Francuske i Španije, koje imaju malu proizvodnju električne energije iz gasa i umesto toga se oslanjaju na proizvodnju energije s niskim udelom ugljenika iz nuklearnih ili obnovljivih izvora.

Argumenti zagovornika reforme veleprodajnog tržišta struje u EU

Španija, Portugal i druge zemlje EU želele su preispitivanje veleprodajnih tržišta električne energije, koje su okrivile za prošlogodišnje vanredno poskupljenje struje izazivajući političke probleme vladama širom bloka. Zagovornici reforme tog tržišta tvrde da je problem u takozvanom pay-as-clear sistemu.

Kako za **BILTEN AERS** pojašnjava energetski ekspert dr Gordan Tanić, reč je o marginalnoj ceni po kojoj se formira krajnja prodajna cena.

Naime, tražnja se pokriva iz različitih proizvodnih kapaciteta. Obično oni idu po redosledu ekonomičnosti (*Merit order*). Ukoliko je tražnja prevelika, onda se angažuju skuplji kapaciteti, kao što su gasne elektrane, te se onda finalna velikoprodajna cena formira na osnovu njene cene, pojašnjava Tanić.

To je ujedno i razlog zašto je došlo do ovakvog skoka cena i ujedno jedan od glavnih problema energetskih direktiva koje insistiraju na ovakvom obliku tržišnog liberalizma, navodi Tanić.

To je postalo veliki problem kada su cene gasa skočile, povlačeći cene električne energije, iako je proizvodnja električne energije iz gasa činila samo mali postotak proizvodnog kapaciteta jedne zemlje. Postoji opasnost od nastavka nestabilnosti tržišta gasa zahvaljujući tome što je Rusija prekinula dotok u zemlje EU.

“Evropsko energetske tržište na kojem cena dekarbonizovane električne energije ostaje zavisna od cene fosilnih goriva je apsurdno,” rekao je francuski ministar ekonomije Bruno L’Mer (Le Maire) (foto), jedan od najjačih zagovornika reformi.

Umesto sistema graničnih cena, L’Mer je predložio određivanje cena električne energije prema „prosečnoj ceni proizvodnje

dekarbonizovane energije“ i odlučno odbio korišćenje gasa kao određivača cena.

Savet Evrope je u martu odobrio privremeni "poseban tretman" Španiji i Portugalu, ali je odbio zahtev za reformu sistema, rekavši da zemlje prvo treba da čuju stav ACER-a. Evropska komisija će sada proceniti opcije za poboljšanje tržišta, a očekuje se da će se lideri vratiti tom pitanju u maju.

Loše intervencionističke mere rizik za narušavanje veleprodajnog tržišta

Konačni izveštaj ACER-a verovatno će biti razočaravajući za pristalice dubokih reformi “ACER-ova procena je da je trenutni dizajn tržišta vredan očuvanja”, navodi se u izveštaju, upozoravajući da “loše osmišljene vanredne mere” usvojene u vreme rata rizikuju narušavanje normalnog funkcionisanja veleprodajnog tržišta u vreme mira, iskrivljavanjem cenovnih signala”. Takve mere mogu poremetiti konkurenciju i unazaditi integraciju tržišta u EU, ugrožavajući prednosti postignute do sada i moguće povećavajući buduće ukupne troškove energetske tranzicije“.

"Po pravilu, što je više intervencija, veći je potencijal da se naruši tržište", dodaje se u izveštaju, upozoravajući da vladini potezi na niže cene energije "mogu umanjiti ulaganja privatnog sektora" u inovativne niskougledne tehnologije koje su potrebne za energetska tranziciju.

Ograničenje cena struje nije rešenje

„Što se tiče trenutne vanredne situacije u Evropi, mi kao ACER nismo uvereni da će ograničavanje cena električne energije rešiti kratkoročna pitanja. Umesto toga, može doći do rizika da ih pogorša“, upozorio je direktor ACER-a Kristijan (Christian) Zinglensen (foto), misleći na mere nedavno usvojene u Španiji i Portugalu.

Gledajući napred, funkcionalna tržišta električne energije biće suštinski "radni konj" tranzicije čiste energije u EU", napisao je Zinglensen u tekstu za **EURACTIV**, napominjući da se sve više sektora privrede okreće električnoj energiji kako bi smanjili emisije.

Trinaest mera na putu do boljeg tržišta električne energije

Kako bi se poboljšala dugoročna fleksibilnost i predvidljivost tržišta, navedeno je 13 mera koje se kreću od ubrzavanja integracije tržišta električne energije i podsticanja ulaganja u obnovljive izvore energije do zaštite potrošača od cenovnih šokova..

Prva među njima su naponi da se ubrza integracija tržišta električne energije i razvije obnovljiva energija putem šema podrške i korporativnih ugovora o kupovini električne energije. Drugi ključni cilj je obezbeđivanje veće fleksibilnosti u sistemu električne energije jer se više intermitentnih obnovljivih izvora energije poput vetra i sunca dodaju u miks električne energije.

Budući da se električna energija ne može skladištiti u velikom obimu, „trebaju cenovni podsticaji za pružaoce dugoročne fleksibilnosti“, kao što su digitalne tehnologije koje naplaćuju industrijskim potrošačima za privremeno isključenje iz mreže.

Svi ovi ciljevi će biti olakšani čvršćom integracijom tržišta električne energije i interkonekcija između zemalja.

Dve ideje sugerišu izvestan stepen regulatorne intervencije:

- privremeni mehanizam „rasterećujućih ventila“ sličan onima u Australiji i Teksasu, koji dozvoljava ograničenje cene pod jasno određenim uslovima;
- uspostavljanje instrumenata zaštite od budućih šokova cena.

Agencija je, međutim, upozorila: “Da bi mere poput ovih ponudile visok stepen regulatorne stabilnosti, trebalo bi ih implementirati na jasan i transparentan način, mnogo pre perioda visokih cena energije“.

„Države članice moraju da isporuče ono što smo mi u EU već dogovorili“, kaže Zinglensen, ukazujući na „značajna kašnjenja“ u stavljanju slobodnih kapaciteta na interkonekcijama dostupnih za trgovinu, kao i na kašnjenja u primeni pravila o povezivanju tržišta „o čemu je odlučeno pre mnogo godina“ .

Madrid: ACER promašio pitanja

MADRID - Španska vlada je u saopštenju navela da ACER "nije odgovorio na pitanja koja mu je postavila Evropska komisija" i da "nije rešio osnovne probleme".

„U izveštaju se ističe da dizajn tržišta nije jedan od uzroka krize cena, kada je jasno da jeste, jer pojačava volatilnost i krizu cena na tržištu prirodnog gasa, šteti potrošačima i iscrpljuje resurse za ekonomiju u celini”, rekao je Madrid.

Španske i Portugalske berze upozoravaju na posledice intervencije

MADRID – Berze za trgovinu električnom energijom pozivaju špansku vladu da ne interveniše sama u sistem koji određuje cenu struje, u pokušaju da smanji do neba visoke račune za komunalne usluge, navodi se u pismu do koga je došao **Reuters**.

Španija i Portugal su u martu dobili dozvolu da samostalno preduzmu privremene mere da ograniče uticaj skupog gasa, koji često određuje ukupnu cenu u elektroenergetskom sistemu.

Španska ministarka energetike i životne sredine Teresa Ribera rekla je da je najjednostavnija opcija da se ograniči cena po kojoj gasne elektrane mogu da prodaju svoju energiju tržištu. Portugalski ministar životne sredine Žose (Jose) Duarte rekao je krajem aprila da se o detaljima još uvek pregovara.

Kao odgovor na ove najave, španska berza derivata MEFF i klirinška kuća BME Clearing, zajedno sa kolegama iz portugalskih berzi OMIP i OMIClear ocenili su u pismu vladi u Madridu da bi regulatorna intervencija u utvrđivanja cena „vodila stvaraju visokog rizika od regulatorne nesigurnosti“. Sve promene moraju biti sprovedene "u skladu sa ostatkom EU", navodi se u pismu.

Špansko udruženje dobavljača električne energije AELEC – formirano od energetskih kompanija EDP, Endesa, Iberdrola i Viesgo – takođe je izrazilo zabrinutost zbog mogućih posledica bilo kakvog mehanizma za stvaranje referentne cene za prirodni gas koji se koristi za proizvodnju električne energije, u pismu evropskim zvaničnicima koje je video Reuters. AELEC je saopštio da bi takav mehanizam koštao više nego što bi uštedeo "i čak podstakao upotrebu gasa".

Portugalski regulator predložio smanjenje regulisanih cena struje

LISABON - Portugalski energetska regulator ERSE predložio je smanjenje regulisanih tarifa električne energije za 2,6% u pokušaju da zaštiti stotine hiljada potrošača od "nenormalno visokih cena koje utiču na iberijsko veleprodajno tržište MIBEL, javlja 2. maja Reuters.

ERSE je saopštio da će smanjenje biti moguće zbog neplanirano bolje proizvodnje energije vetra i sunca, kao i ugovora o kupovini energije i dodatnih prihoda od aukcija dozvola za emisije stakleničkih gasova.

Smanjenje bi važno za 921.000 portugalskih potrošača sa ugovorima zasnovanim na regulisanim tarifama, uglavnom domaćinstvima i malim preduzećima, navodi ERSE. Oni predstavljaju 15% od ukupno 6,4 miliona kupaca u zemlji.

U Portugalu regulisane tarife služe kao merilo za liberalizovane tržišne tarife i većina distributera električne energije ima slične ponude.

Tržištu potreban model zasnovan na kapitalnim ulaganjima

LONDON - Dizajn tržišta električne energije treba da evoluiru od *opex* modela (operativni troškovi) do *capex* modela (kapitalnih troškova), stavljajući veći naglasak na vrednost balansiranja energije i rezervnog kapaciteta, rekao je za **S&P Global Platts**, Hakan Agneval (Agnevall), predsednik i izvršni direktor korporacije Wartsila (foto).

Kontinuirano trošenje operativnih rashoda na gorivo i održavanje elektrana na uglj, naftu i gas bilo je neodrživo, rekao je Agneval.

Umesto toga, novi model kapitalnih troškova bi podstakao ulaganja u obnovljive izvore energije, kao i fleksibilnost potrebnu da se osigura stabilnost snabdevanja.

Izazov je zastrašujući: Godišnje dodatke kapaciteta obnovljivih izvora energije potrebno je udvostručiti do 2030. kako bi se postigli REPowerEU ciljevi Evropske komisije (Vidi: [BILTEN AERS # 562](#)), rekao je Agneval.

Zajednica trgovaca je u međuvremenu upozorila da se ne remete godine postepenog razvoja tržišta intervencijama koje bi poremetile cenu i pogodile likvidnost.

"Trenutni nivo cena gasa i pretnje sigurnosti snabdevanja gasom ne opravdavaju intervencije - posebno na tržištu električne energije - koje ugrožavaju dostupnost energije i naše ciljeve dekarbonizacije u srednjoročnom i dugoročnom periodu", saopštila je Evropska federacija trgovaca energijom (EFET).

Postojali su načini da se postojeća tržišta električne energije učine efikasnijim, kao što su standardiziranje izdavanja prava na prenos unapred, promovisanje ugovora o otkupu električne energije (eng. PPA), stavljanje na raspolaganje više prekograničnih kapaciteta, smanjenje vremena zatvaranja šaltera (eng. gate closure time) i ubrzavanje tranzicije ka kratkim periodima poravnanja neravnoteže, navodi EFET.

Dramatično povećanje cena gasa i električne energije zahteva je temeljnu reviziju dizajna tržišta električne energije, rekao je izvršni direktor ContourGlobal Džozef Brant (Joseph C Brandt).

„Već četiri godine govorimo da je budućnost evropskog tržišta proizvodnje električne energije izgledala sve više regulisana sa napuštanjem graničnih cena i njegovom zamenom nekim oblikom garantovane regulisane stope prinosa koja se primenjuje na ceo proizvodni sektor“, rekao je Brant.

ACER i CEER o reviziji Uredbe o skladištenju gasa i sigurnosti snabdevanja

BRISEL - Dva krovna evropska energetska regulatorna tela upozorili su 29. aprila da predložene mere jačanja sigurnosti snabdevanja EU prirodnim gasom moraju biti privremene i vezane za trenutne okolnosti izazvane geopolitičkim tenzijama.

U trenutnom geopolitičkom kontekstu, Agencija za saradnju evropskih energetskih regulatora (ACER) i Savet evropskih energetskih regulatora (CEER) pozdravljaju inicijativu Evropske komisije za jačanje sigurnosti snabdevanja Unije gasom i ukazuju na neke praktične mere kako bi se postigao cilj efikasnijeg punjenja skladišta gasa u EU, uz zaštitu interesa potrošača.

U normalnim radnim okolnostima, dobavljači gasa bi generalno napunili skladišta do veoma visokog nivoa. ACER i CEER stoga ističu da se predložene mere moraju smatrati izuzetnim, privremenim i posebno usmerenim na trenutne okolnosti, gde visoke veleprodajne cene, negativni sezonski rasponi i rizici u pogledu dostupnosti uvoznih količina gasa sprečavaju učesnike na tržištu da skladište gas.

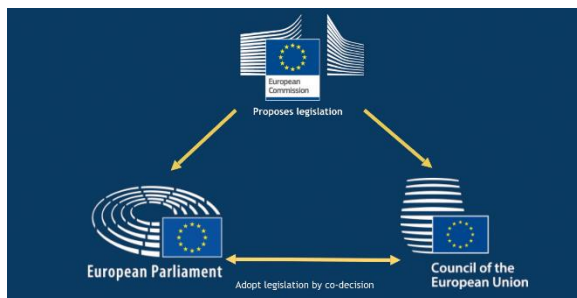
Predlozi ACER-a i CEER-a imaju za cilj da odgovore na hitne slučajeve jednostavnim pravilima i ključevima za dodelu i, gledajući na duži rok, razrađuju metode za bolje rešavanje prava i dužnosti država članica i dobavljača gasa.

Ključna razmišljanja regulatora mogu se sažeti na sledeći način:

Metode:

- Mere moraju biti izuzetne, privremene i posebno usmerene na trenutne okolnosti
- Intervencija treba da bude proporcionalna ciljevima i treba da izbegne narušavanje tržišta ako je ono u stanju da ispuni adekvatne nivoe skladištenja gasa
- Institucije EU trebalo bi da pronađu odgovarajuću ravnotežu između pristupa odozgo prema dolje i odozdo prema gore

Opšti principi:

- Za ispunjavanje ciljeva trebalo bi primeniti obrazloženje zasnovano na potražnji, a ne na kapacitetu, kombinujući evropski i nacionalni nivo
- Primeniti jednostavne, ali realne mere tokom ove godine (2022), uzimajući u obzir nacionalne karakteristike i ograničenja
- Za budućnost (2023. i dalje) bolja procena potreba za skladištenjem na osnovu nekoliko parametara (rezervoari za LNG, raznolikost ponude, sezonska potražnja, kapaciteti interkonekcije, zavisnost od ruskih isporuka)
- Mere za smanjenje rizika treba da minimiziraju korišćenje javnih sredstava
- Sprovesti praćenje nivoa punjenja skladišta i cena koje se plaćaju za to punjenje širom EU.

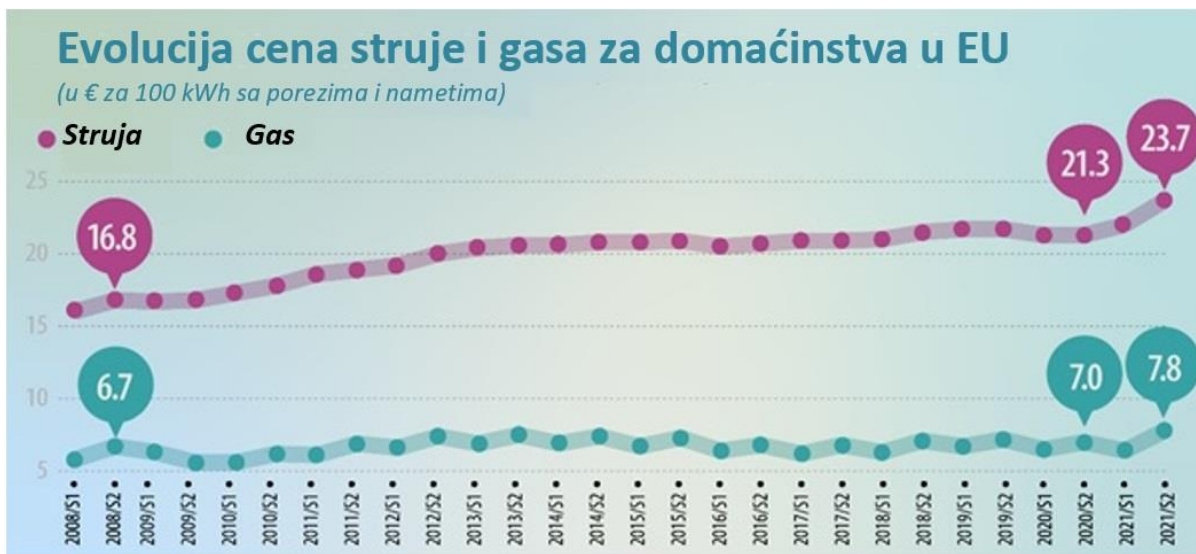
EK, IEA: Devet koraka za smanjenje potrošnje energije

BRISEL, PARIZ - Međunarodna agencija za energiju (IEA) i Evropska komisija predstavile su plan od devet koraka za smanjenje zavisnosti EU od ruskih fosilnih goriva, uštedu novca domaćinstava i zaštitu klime.

1. Smanjite grejanje na 19°C ili 20°C umesto proseka EU od 22°C i koristite manje klima-uređaje
2. Prilagodite postavke vašeg bojlera (niže temperature postavljene na bojlerima mogu uštedeti oko 100 € svake godine)
3. Rad od kuće (putovanje na posao čini oko četvrtinu potrošnje nafte u EU automobilima)
4. Koristite svoj automobil ekonomičnije (putujte automobilom s više ljudi i manje koristite klima uređaj u kolima)
5. Smanjite brzinu na autoputevima (sporiya vožnja u proseku za 10 km/h smanjiće prosečne račune za gorivo za 60 € godišnje)
6. Ostavite automobil kod kuće u nedelju u velikim gradovima
7. Kratka putovanja hodanjem ili biciklom umesto vožnje (trećina putovanja automobilom u EU je manje od tri kilometra)
8. Koristite javni prevoz
9. Preskočite avion, idite vozom

„Mere građana EU u oblasti energetske efikasnosti mogle bi uštedeti dovoljno nafte za punjenje 120 supertankera i dovoljno gasa za grejanje 20 miliona domova – i uštedeti račune za energiju za tipično domaćinstvo u EU u proseku za skoro 500 evra godišnje“, izjavio je u 21. aprila čelnik IEA Fatih Birol.

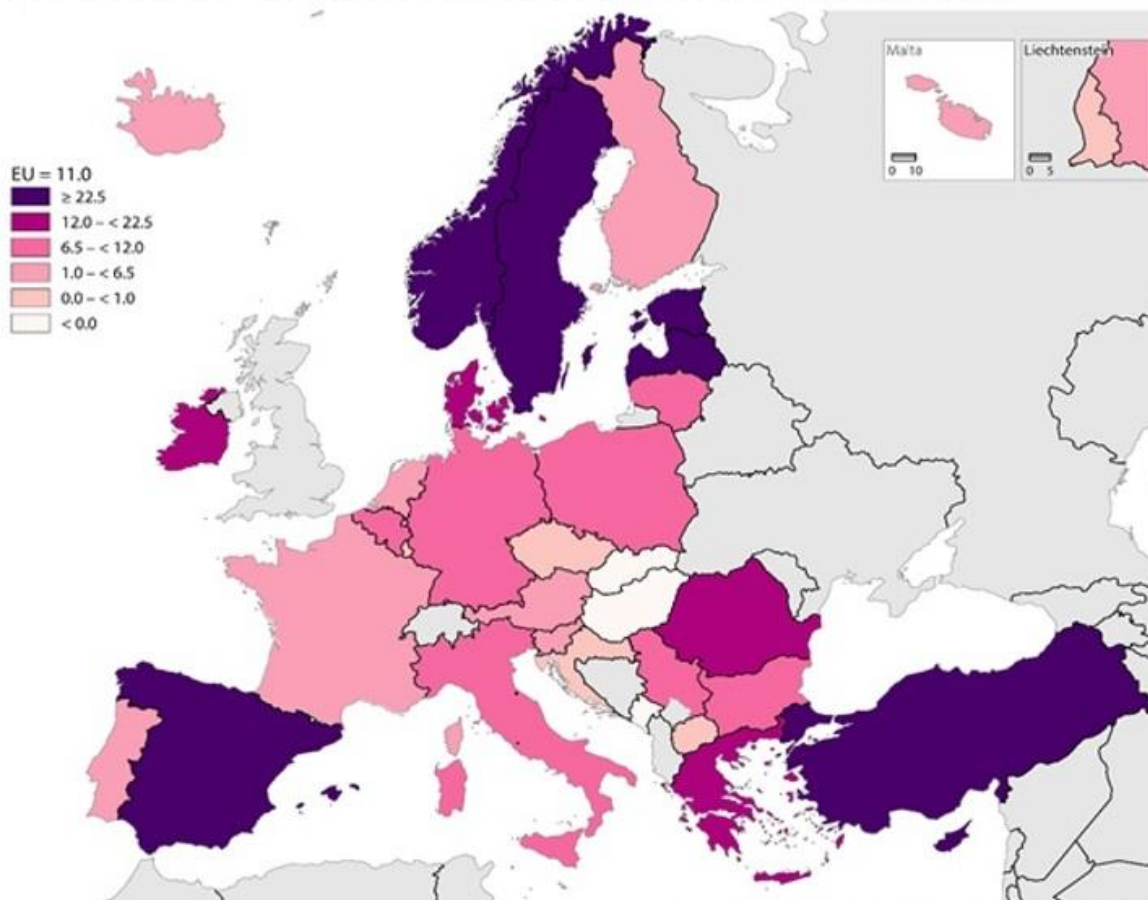

ec.europa.eu/eurostat

Promene u ceni električne energije za domaćinstva

II polovina 2021. u odnosu na II polovinu 2020. u % po cenama u nacionalnoj valuti

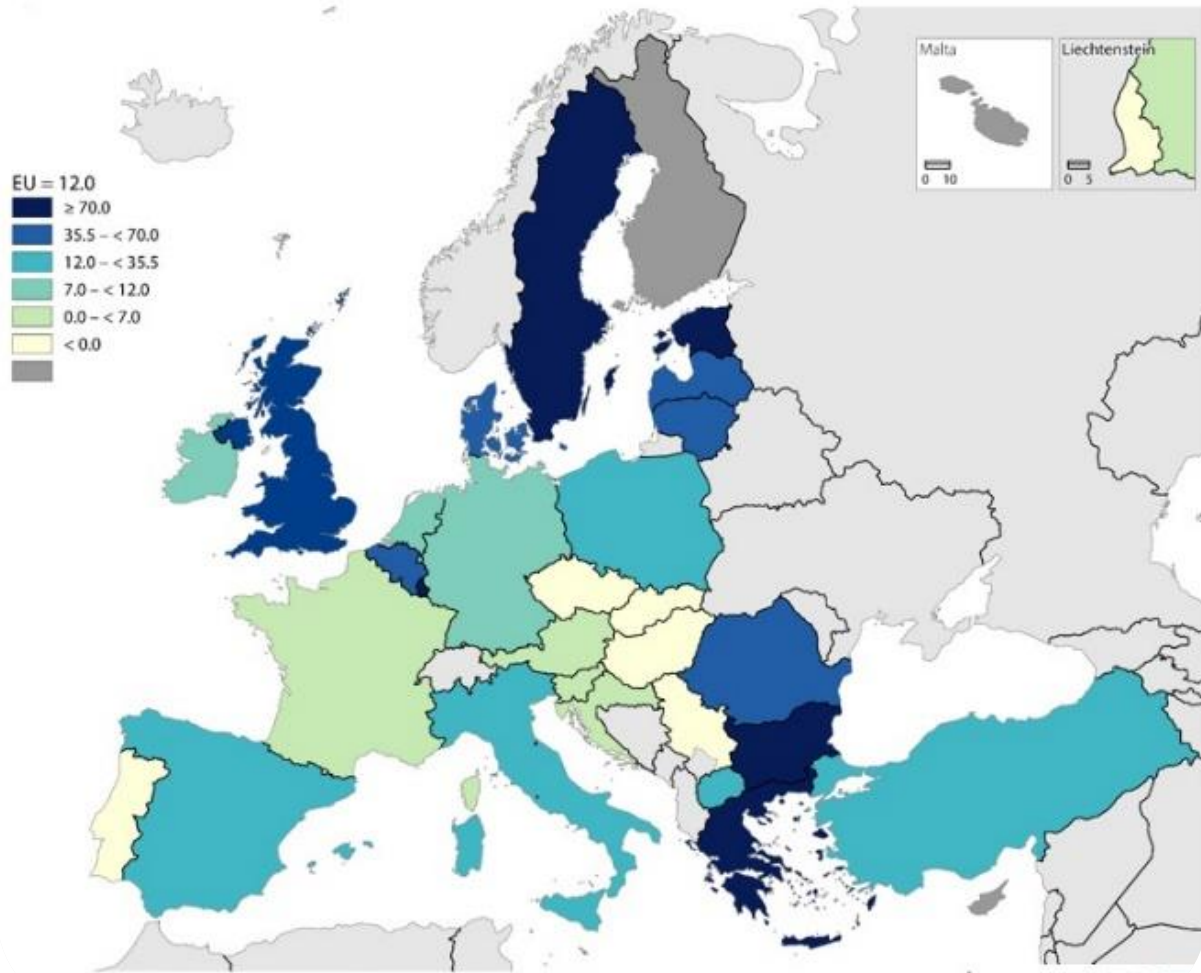
Administrative boundaries: © EuroGeographics © UN-FAO © Turkstat
Cartography: Eurostat – IMAGE, 04/2022

ec.europa.eu/eurostat

Promene u ceni prirodnog gasa za EU domaćinstva

II polovina 2021. u odnosu na II polovinu 2020. u % po cenama u nacionalnoj valuti

EU zemlje idu prema podeli obaveza za smanjivanje emisija

BRISEL - Zemlje Evropske unije idu prema dogovoru o tome kako podeliti teret smanjenja emisija stakleničkih gasova unutar EU, a države su spremne prihvatiti nacionalne ciljeve koje je Brisel predložio prošle godine, saznaje Reuters od diplomata i uvidom u nacrt dokumenta vezanih za ovo pitanje.

Politika "podele napora" EU postavlja nacionalne ciljeve za svojih 27 država članica za smanjenje emisija u sektorima poput transporta i zgradarstva, podrazumevajući do 40% smanjenja relevantnih emisija do 2030., u odnosu na nivoe iz 2005. Zgrade i saobraćaj su sektori koji su problematični za klimu - zgrade proizvode 36% stakleničkih gasova u EU, a poslednjih godina porasle su emisije iz transporta, piše agencija.

Prema nacrtu predloga, Švedska, Finska, Nemačka, Danska i Luksemburg bile bi obavezne da smanje emisije u relevantnim sektorima za 50% do 2030., u odnosu na nivoe iz 2005., u odnosu na 10% određenih za Bugarsku i 12,7% za Rumuniju. To bi povećalo postojeće ciljeve zemalja - npr. postojeći cilj Bugarske ne predviđa povećanje svojih emisija do 2030., dok je trenutni cilj za Nemačku smanjenje od 38%.

Ciljevi se temelje na ekonomskoj proizvodnji zemlje po glavi stanovnika i prilagođeni su kako bi se osiguralo da se emisije smanjuju troškovno efikasno.

Promena obračuna

Trojica diplomata EU izjavila su da očekuju da će nacrt predloga biti temelj za dogovor među zemljama, koje će potom pregovarati o konačnim pravilima s Evropskim parlamentom. Postizanje novih ciljeva zahtevalo bi ambicioznije mere za smanjenje emisija, kao što je obnova zgrada koje za grejanje i hlađenje troše energiju iz fosilnih goriva i zamena gasnih kotlova toplotnim pumpama. Jedan diplomata rekao je da je ključno pitanje hoće li se jaz između ciljeva bogatih i siromašnih država s vremenom smanjiti.

Nacrt dokumenta, koji je izradila Francuska trenutno predsedava sastancima zemalja EU, zadržava ciljeve koje je Evropska komisija predložila prošle godine, iako se menja temelj za njihovo izračunavanje.

To bi takođe omogućilo veću saradnju među zemljama u pravcu opšteg cilja EU – dopuštajući državama koje se bore za postizanje svojih ciljeva da finansiraju smanjenje emisija u drugoj zemlji EU i uračunaju ta smanjenja prema sopstvenom cilju, piše **Reuters**.

Brisel razmatra podizanje cilja obnovljive energije za 2030. na 45%

BRISEL - Evropska komisija procenjuje da li bi Evropska unija mogla postići viši cilj od 45 odsto udela u obnovljivoj energiji do 2030. godine, umjesto svojih predloženih 40 odsto, kako bi ubrzala smanjenje zavisnosti do sa ruskim fosilnih goriva, piše **Reuters**.

"Radimo na tome punom parom, ali i u kontekstu viših cena energije," rekla je Mechtild Vorsdorfer (Mechthild Woersdoerfer), zamenica generalnog direktora odeljenja za energetiku Evropske komisije, rekla je 20. aprila u EU parlamentu.

EU je 2020. godine dobila 22% svoje bruto finalne potrošnje energije iz obnovljivih izvora poput vetra, sunca i biomase. Udeo uveliko varira između zemalja EU, u rasponu od više od 50% u Švedskoj do ispod 10% u Luksemburgu.

Novi cilj zavisiće od zemalja EU i Evropskog parlamenta, koji pregovaraju.

Nemačka i Francuska imaju veoma različite poglede na energiju. Oba pristupa nose rizike po evropsku bezbednost.

Dok je tekuća nemačka energetska tranzicija poznata kao Energiewende fokusirana na razvoj obnovljivih izvora energije, Berlin je odlučio da se u velikoj meri oslanja na prirodni gas i ugalj tokom perioda tranzicije, dok je ove godine potpuno ukinuo nuklearnu energiju.

Za razliku od toga, Francuska se drži nuklearne energije, čak izazivajući intenzivnu raspravu preko reke Rajne o tome može li se proizvodnja električne energije bez ugljenika klasifikovati kao zelena energija s obzirom na to da stvara trajni radioaktivni otpad.

Euracoal: Meseci potrebni za alternativu ruskom uglju

BRISEL - Uspostavljanje novih ruta za snabdevanje Evrope "neruskim" ugljem će trajati „nekoliko meseci“, upozorila je evropska lobistička grupa za ugalj Euracoal.

“Cene uglja brzo su porasle na istorijske maksimume svih vremena, a proći će nekoliko meseci pre nego što se tržište uglja smiri s novim obrascima trgovine, vrlo različitim od prethodnih godina,” navodi Euracoal.

Cene Indeksa API2, koji predstavlja referentnu vrednost za evropske cene uglja, dostigle su rekordnih 500 USD/t početkom marta. Trgovale su se oko 304 USD/t 25. aprila na berzi Ice Futures.

Zemlje EU moraju zaustaviti sav uvoz ruskog uglja do 10. avgusta, kao odgovor na rat u Ukrajini. Trgovci u regionu sada se bore za pronalaženjem ponude sa alternativnih tržišta, piše **Montel**.

Prema najnovijim procenama Euracoal-a, Rusija je prošle godine obezbedila nešto manje od polovine – ili 50,7 miliona tona – evropskog uvoza kamenog uglja, koji je porastao za 19% u odnosu na 2020. na 106 miliona tona.

Od ukupnog broja, ruske isporuke su činile 69% - ili 47,6 miliona tona - uvoza termalnog uglja u regionu, pokazuju procene.

Nemački uvoz ruskog termalnog uglja iznosio je skoro 19 miliona tona – ili 70% svih uvezenih zaliha – sa samo „manjim količinama odnekud“, primetila je lobistička organizacija.

Kapacitet TE na uglj u svetu uvećan prošle godine

VAŠINGTON - Globalni kapacitet elektrana na uglj porastao je za gotovo 1% prošle godine dok se svet oporavljao od pandemije COVID-19, prema istraživačkom izveštaju američke grupe za zaštitu životne sredine.

Izveštaj **Global Energy Monitor-a** (GEM) otkrio je da je kapacitet TE na uglj u svetu porastao za 18,2 gigavata na oko 2.100 GW ili za bezmalo jedan odsto.

Prošlogodišnji porast kapaciteta novih elektrana na uglj od oko 25,2 GW u Kini, najvećem svetskom zagađivaču klime, praktično je poništio efekte zatvaranja elektrana na uglj u ostatku sveta od 25,6 GW tokom 2021., navodi se u izveštaju.

Kina se obavezala da će emisiju stakleničkih gasova dovesti na vrhunac "pre 2030." i postići neutralnost ugljenika do 2060., piše **Reuters**.

Ali nakon remetilačkih isključenja struje i geopolitičke neizvesnosti, zemlje poput Nemačke takođe preispituju korišćenje više uglja za zamenu ruskog prirodnog gasa, piše agencija.

Sjedinjene Države, drugi po veličini emiter ugljenika, obećale su sa oko 40 zemalja na pregovorima UN-a o klimi u novembru prošle godine da će okončati međunarodno finansiranje većine projekata fosilnih goriva do kraja 2022.

Ali Bajdenova administracija bi uskoro mogla razmotriti pozive za izuzeće od svog obećanja kako se energetska tržišta zaoštavaju zbog prilika Ukrajinu, rekao je ovog meseca visoki američki zvaničnik.

Uprkos prošlogodišnjem povećanju kapaciteta, kapacitet globalnih elektrana na uglj koje se grade 2021. pao je sa 525 GW u 2020. na 457 GW, što je smanjenje od 13%, navodi se u izveštaju..

Ofgem je pozvao da kazni firme zbog 'neopravdanih' nameta potrošačima

LONDON - Britanski energetska regulator Ofgem je pozvan da „ne okleva sa kažnjavanjem energetskih kompanija koje koriste trenutnu situaciju visokih cena energije za neopravdano podizanje računa potrošačima.

Sekretar za poslovanje i energetiku Velike Britanije Kwasi Kwarteng (Kwasi Kwarteng) (foto) je pisao 25.aprila energetskom regulatoru kako bi zatražio da interveniše i suzbije tu praksu energetskih kompanija.

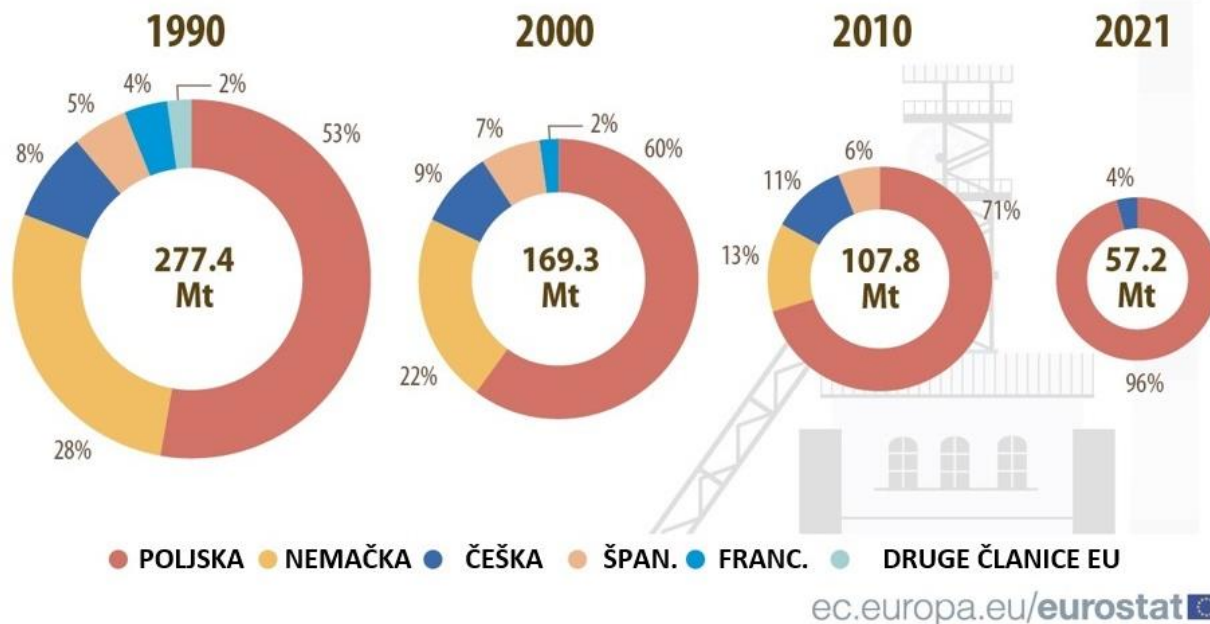
Pre nekoliko dana, čelnici najvećih britanskih dobavljača energije rekli su da očekuju znatno povećanje broja domaćinstava u kategoriji energetske sirotinje zbog poskupljenja i značajnog povećanja računa, prenosi britanski portal **e-po**.

Eurostat: Proizvodnja i potrošnja uglja se oporavlja u 2021.

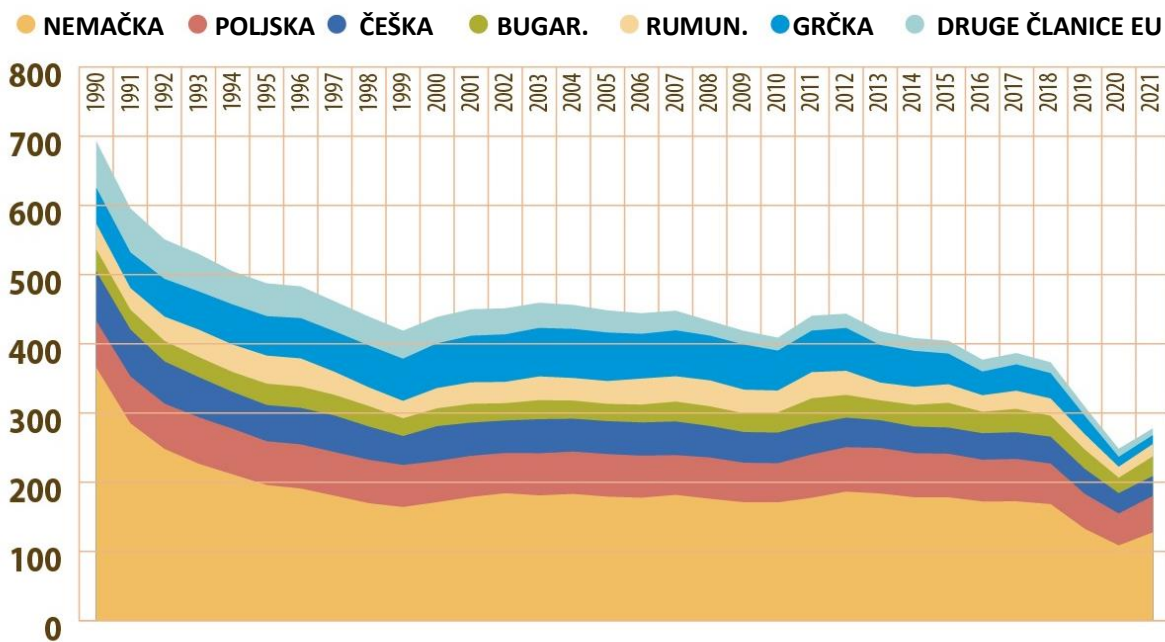
Kameni uglj: proizvodnja u EU pala je za više od tri četvrtine od 1990.

(million tonnes)

Kretanje potrošnje lignita u EU 1990-2021

(1990-2021, million tonnes)

The 2021 figures are based on cumulated monthly data.

ec.europa.eu/eurostat

Regionalna grupa za rešenje energetskih problema u JIE

BRISEL - Nakon saopštenja Gasproma o prekidu isporuke gasa Bugarskoj, Evropska komisija (EK) i Bugarska složili su se 27. aprila da u Sofiji uspostave prvu regionalnu radnu grupu, kao deo EU Platforme za kupovinu energije, **saopšteno** je iz EK.

Ovaj pilot program će se baviti potrebama za prirodnim gasom i električnom energijom, cenama i tokovima, kao i infrastrukturnim aspektima.

Regionalna radna grupa će se koncentrisati na godinu koja je pred nama i obezbediti specifičnu regionalnu ekspertizu i

znanje za razvoj i implementaciju akcionog plana REPowerEU za smanjenje zavisnosti od ruskih fosilnih goriva, punjenje skladišta uoči sledeće zime i dalje ubrzanje dekarbonizacije energetskog sektora. U saopštenju se navodi da će Grupa podržati i koordinirati implementaciju zajedničkih planova pripravnosti u regionu, uključujući zajedničku kupovinu gasa, njegovo skladištenje i postojeće interkonekcije – čime će se doprineti sigurnosti snabdevanja u Bugarskoj, regionu, Energetskoj zajednici i šire.

Bugarska će se obratiti zemljama u svom susedstvu u okviru ove radne grupe i organizovaće prvi ministarski sastanak 5. maja.

Rad radne grupe će se posebno nadovezati na pripreme Evropske komisije za niz scenarija energetskih poremećaja, u bliskoj koordinaciji i solidarnosti sa državama članicama i međunarodnim partnerima.

Bugarska privreda upozora na štrajk ako se ukine državna pomoć za struju

SOFIJA - Industrijske i poslovne organizacije u Bugarskoj pokrenuće proteste širom zemlje ako država prestane da im nadoknađuje skupu struju, najavio je u 2. maja predsednik Bugarske privredne komore Dobri Mitrev, dodajući da bi privreda takođe mogla da doživi krah.

Do nedelje (1. maja), sve kompanije u Bugarskoj dobijale su 150 evra subvencije za svaki megavat-sat (MWh) utrošene

električne energije. Ovu meru finansira država iz energetske dobiti od visokih cena na energetskim berzama. Međutim, sada nije jasno da li će ova pomoć biti produžena.

Sredinom marta, Privredna komora se dogovorila sa premijerom Kirilom Petkovim da se formira ekspertska grupa koja će tražiti održivi mehanizam za predvidljive cene električne energije. Trebalo je da budu ponuđeni i dugoročni ugovori o električnoj energiji, ali državni energetski regulator još nije promenio pravila slobodnog tržišta.

"Od 1. maja ne postoje državne subvencije za struju. Spremamo se za proteste ako bugarska vlada ne shvati svoju ogromnu ulogu u ekonomiji", rekao je Mitrev.

Postoje sporovi između kompanija i vlade oko do sada isplaćenih subvencija. U Privrednoj komori tvrde i da je država od početka godine preduzećima obeštetila 700 miliona evra, dok premijer Petkov kaže da je do sada uplaćena suma dve milijarde evra, prenosi **Euractiv**.

